

- [21] <http://www.arl.org/access/nalidd/nalidd.shtml>
[22] <http://www.rlg.org/toc.html>
[23] <http://www.la-hq.org.uk/liaison/fil/introf.html>
[24] <http://www.ifla.org/VII/s15/sidd.htm>
[25] <http://www.nlc-bnc.ca/iso/ill/>

JACOBS, Neil–CHAMBERS, Jenny–MORRIS, Anne:
Document delivery Websites. = Interlending &
Document Supply, 27. köt. 2. sz. 1999. p. 65–70./

(Viszocsekné Péteri Éva)

Oroszországi törekvések közös (osztott) könyvtári állományok kialakítására

Az orosz szakirodalomban, illetve a könyvtárpolitikai törekvések között mostanában – mondhatni – hirtelen bukkant fel a közös állomány létesítésére történő buzdítás. Ennek a szövetkezésre épülő együttműködési alakzatnak a dolgát olyannyira komolyan gondolják, hogy máris konferenciát hívtak össze tárgykörében.

Itt azonban közbe kell vetnünk, hogy oroszul a közös állományt „raspredelennyj fond”-nak, azaz osztott állománynak nevezik; ez a referátum a magyarországi terminológiai fejlemények nyomán használja a „közös” jelzőt. [Vö. *Vajda Erik*: Közös (osztott) katalógizálás – közös (központi) katalógus. (Terminológia, tipológia, stratégia.) = *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*, 8. köt. 2. sz. 2000. p. 28–39.]

Az említett konferencia egyik előadása a közös állomány „konceptuális alapvetését” prezentálja. Mindenekelőtt megállapítja, hogy néhány könyvtár (legalább 5 jelentősebb könyvtárat említenek ilyenkor) „készleteinek” közös állománnyá szervezése teljesen racionális gondolat, mivel az állományépítési keretek elégtelensége miatt egyik sem ön-ellátó.

Az egyesítésnek nem lehet más célja, mint a használók igényeinek maradéktalan kielégítése.

Hogy erre a siker reményében vállalkozni lehessen, szükség van az elektronizálási és távközlési eszközök meglétére és használatára mind a bel-, mind pedig a külföldi irodalom beszerzésénél, a folyóiratok és újságok megrendelésénél, feltárásánál (központi katalógus) és forgalmazásánál. A beszerzés szakok szerinti megosztását, akárcsak a vállalkozás valamennyi más mozzanatát, a kölcsönös érdek és az önkéntesség alapján határozzák meg.

Valójában a vázolt törekvések csak annyiban újak, hogy – talán fogalmazhatni így – a „civil szerveződés” szabályai érvényesülnek bennük, és rendelkezésükre állnak a legkorszerűbb technikák és technológiák. Meglehet, hogy ez viszi majd sikerre őket szemben a korábbi motiváltság nélküli (felülről presszionált) és meglehetősen eszköztelen kezdeményezések balsikereivel.

HAHALEVA, Nina–ŠPANCEVA, Svetlana–
AFANAS'EVA, Tat'ána: Konceptual'nye osnovy
formirovaniâ prespredelennogo bibliotecnogo
fonda. = *Bibliotekovedenie*, 4–6. sz. 1999. p. 28–34.)

(Futala Tibor)

Az egyetemi könyvtárak változó finanszírozási rendje Finnországban

Korábban a finn egyetemi könyvtárak, e többségükben nemzeti (könyvtárügyi) intézmények finanszírozását is a szigorú rovatgazdálkodás jellemezte. Az egyes költségvetési rovatokban szereplő összegeket általában nem lehetett más rovatokra átvinni, és az adott költségvetési évben el kellett őket költeni. A lépten-nyomon a financiai előírások korlátjaiba ütköző könyvtárigazgatásnak így alig volt mozgáster.

Az ettől a gyakorlattól való elszakadás fokozatosan ment végbe. Először a rovatok száma csökkent, majd átjárhatóbbá váltak a rovatok közötti

falak, végül a részletekbe menően rendelkező „költekezési előírások” teljesen megszűntek, és a könyvtárak az államtól teljesen tagolatlan költségvetésben részesültek. E szabadság örömét a könyvtárigazgatók maradéktalanul mégsem élhették át, mivel a közkiadásokkal való takarékoskodás miatt a költségvetési előirányzatok összege csökkent.

A könyvtárak menedzselésének módja az új helyzetben szükségképpen változott meg. Most olyasmik is véghezvihetők, amire korábban gondolni sem lehetett. Így például: